

ՊԱՅՄԱՆՔ

Ջարեկան գին Ե. Պօրտյուհամար	180 դր.
» Դաւանայ	» 10 ՄԷՔ
Ղեկավարելու Կ. Պօրտյու	» 90 դր.
» Գաւանաղ	» 5 ՄԷՔ
Իւրացման իր փոխին գին	50 դր.
Նշանագծան առողջ մէկ անդամի համար	3 դրութիւն
» երկու անդամի համար	2 դրութիւն
» աւելի անդամներու համար զատ աւարկի փոխ կրկնայ	

1296

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅԼՆԵՔ

Դուք դառած լրագրաց ճանրու
ծախը խմագրութեան վրայ է:
Լրագրաց վերադիմեալ նստախ
կած որ եւ ելլէ գրութեան խմագրի
— ցտորհն պիտի ազգութի. Կ. Պեթ
լիա, Զինիլի խան, Սափիւր գրասենե
կաւը:

Համբու ծախը չմարտած նս
տախ կրկնումիր:

400511 64-603401-10 30 4445111111

ՀԱՅԿԱՅԻՆ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Գ. ՔՐԷՔԻ ԱՏՆԱՔԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
(Հասցեն էն առաջին հերթի տեղի վրա - 1930)

« ԵՆՔ պարտաւն է՝ ոչ թէ հրապարակել, այլ հարգում օրել պահպանելու համարապետութիւնը ։ Եւ անձանք հարգաւոր է ։ Բնէլն ալեք թէ 2003 յոգաւածով արեւելք թիւին մի շինել պէտք է ։ Եւ անհագրով թիւան ծրարել ։ Եւ արեւելք թիւինը՝ յոգ յեղձորութիւնը իր պարտաւորէ մեղ թիւ մի յոգաւած միայն շինել որ, վերայ կատարելապէս համաձայն պէտք է թիւինը ։ Եւ թիւին ձեւին վերայ գրաւելու հարց չկայ ։ Եւ որ կազմէ հարապետութեան տեղ միայնութիւնը ։ Եւ կորելի չէ ։ Եւ իր թան թիւն ։ Եւ համարապետութիւն հաստատելու հարցը պէտք է հանել ։ »

Այս կէտքը դնելէ ետեւ, հնար է
միակ Ժողով մի հաստատել զորքա-
դիր իշխանութեան մ'առջիւ.— ոչ—
ուրեմն երկու Ժողով արեալ է:

Անժ կործեր որ մէկը կարենայ
 ժխտել զայս : պատշտակաբն Քնձ
 մեղքն այս խարհրդած ու թիւ շննքն բն.
 Գարձակօրէն բացաւարած լինելն է :
 Գիտանմ որ այս բանս հանելի չէ : շա-
 ւեր չնն ու զդր կենանք սուղ այս կա-
 ւաւարտական ձեւին : Արդ՝ ես չեմ բն-
 դուիր որ այդ դրու թիւնը պէտք է ո-
 թուել : պէտք է հարկ եղածը տուլ այս
 կաւաւարտականին : Եւ մնացեալն
 մեծ, որ չափարար որոշած է իւր
 բանի իւր բնի թաւը : պէտք է հանրա-
 պետութիւնն ստղիլ : Գործադրել
 եւ ոչ անկար ընել : ռըսեն այս կո-
 ւաւորտական ձեւը : թիւ՝ հանգել լին-
 ձեւը եւ թիւ՝ ղժպչի (ստղիլ) եւ լա-
 տղիլը : համար պէտք է որ հարկ եղա-
 ծին ստանայ :

Հարկաւոր անհրաժեշտ եղած լաւ
նիւն ընելը միմէ կտա՞ն ընել է։ Այն
ժողովը կրնայ այս հիմնական օրէնք
ներն հաստատել՝ առանց իր պաշտո-
նէն հրաժարելով մասն առնելուն, ու-
րանց ամբողջ շարք մի տեսնելով քայլ
կատարու գործնել ըստ ընելիքի
Պէտք չէ որ քանակ քանի մի առկա
գիտ բացառութեամբ, այս ժողովի
մէջ ամեն մարդ ղիտէ որ երկու ժո-
ղով պէտք է ամեն մարդ գիտէ
մեն մարդ կը տեսնէ իրոյն հա-
մար քան իր կտառաւորական ձեւը զոր
ցնել այս ղեկուն համար պէտք կը կենար

Բայց կրօսի փնձ. ինչպէս պիտ
 ար կազմուին այդ երկու մոպաները
 Եթէ սկզբունքն ընդունաւի կազմու
 թեան եղանակն վերայ դիքին և հա
 մաձայնի. Բայց նոյն հիմանը վերայ
 պէտք և համաձայնի. Ըտգումէն ե
 րբ. սպիշքան մի կայ՝ ոչ աւելի կարե
 ւոր կառավարանքի կազմուիլը. որ
 մէջ սոնն բան հարկաւոր է. որ ընտ

յի կը նմանի, որոյ ամեն անիւներն
 հարկաւոր են: Պէտք է իրաւասու-
 փեան սահմանները կանխաւորել, որ
 հարեւար բան է: Պէտք է այդ մար-
 փոց իրաւասու փեան սահմանները ճշ-
 դել Սիւզն համար կ'ըսուի: Գոհա-
 նոցական մարտի որ զէմ կը կն-
 ան, միւսին համար կ'ըսուի ռամկոյն-
 անակ տարել: որ զեղեակն յառաջ
 պէտք թիւնը կը ներկայացունէ: Սին
 զէմ կը կոչուի, միւսն առաջ կը քշե-
 ռու փեան որեւի՛ր մ'է ալ:

Կրթութեամբ իմաննելոյ կրնան բարձ-
 րագիւտող մէջ. բայց հոն համեմէն ա-
 ռած պէտք է սկզբունքն որպէս Նե-
 քիցե՛ք որ ենթակարգելու մ'ընեմ
 էլ ի՛նչ այս Ժողովներէն մեցնէ լուծման
 իշխանութիւն ասոյ, այն Ժամանակ
 եւ հոգ. Հոգեմբ' որովհետեւ այն Ժա-
 րակը կը համաձայնէ պարծապիլ իշ-
 խանութեան հետ. Հաստացելէ քա-
 ղ քործադիր իշխանութիւնը պահպո-
 նալական է եւ միշտ պահպանողական
 կը լինի. երկիրը խահալան է. հոստա-
 ջա թիւնը միայն անհրաժեշտն էր իր
 երկիրն՝ իւր խահալանութեամբ հան-
 զեցա՛մ. կարող չլինի ի՛նչեւս խնայու-

ժողովը մի տալ մեզ: Ես չեմ հաւատար որ գէշ ժողով մի տայ: Ես չեմ հաւատար որ հոտարածմանը բազմազանութիւնը մերթ անհետք էր: Բայց վերջապէս յիշե՛ր որ այլ լինէի, եւ միմեծ լրանաւ իննէն կը յաղկուի միշտ: Եւ երկիրն ալ վերստին չնկարէր գոյնը:

Ռ. բեմն զոհագնացողիսնոյ ճըլլ մոյթեա պիտիլը՝ չէ ին է Գ. Ֆիէրն այլ մօտովը գտիւ աղջիկու ին այլ բոյն պիտի իմն մի հարմիւ ին որ մեղին է տեւ կեննայ կանոնաւոր իշխանութիւնն ին պէտք են ձեզ: հմն է ձեզ վրէկն ին ինն: Գլխաւորապէ՛ս ընտրելով ին չէք կրնար իշխութիւնը պանել: Ես ինն գտաւ, մարկէ պիտի գտնէք դիմացաւորը: Պիտի կրնա՞ք հին հասկացից ալ տե՛ս՝ պաշտօնէ քաշուած ու արտրին քով գարձած մեծ պատմոր մի պանելը: Շտըջե՛ք նախիմ, կը իննաւոր տե՛ս մեծ պարսկաւոր եւ իմ գլխաւոր ին ու ինն: Կանոնաւոր իշխանութիւնը պէտք են ձեզ: Սեմն բան հմն է:

Եկե՛ք ու գէ՛շ քննէ՛ք այս, եւ յետոյ
պաշտօնեկցի պատասխանատու օրինակ
նր հաստատել: Եւ պատգամաւ եմ աշ-
խատիլ ձեզ հետ, Գ. Տիմօքի առա-
ջորդի օրինակ համեմատ, այս հիմն
վերայ պատրաստ եմ խնդրոյն շօշոն
շահութիւնը ձեզ հետ քննել: Բայ-
նչ զիս վերաօրոյր կէտը միայն: Այս
եկե՛ք ու ընթէ՛ք օձնեղծ եւ արգելադրա-
ւորութիւն այս մեծ նշխարն ամբողջութե-
քննել: Երկուր մասնատել տէ՛րք եւ
ձեզ, շատ տպագրուած թիւն պիտի կը-
րէ՛ք: Բայց խնդրէ՛ք կրօնէք օրէ՛ք
տահմանել խնամակերպեանց միջոց վե-
րայ, եկե՛ք ամենեւ այ իրարու առջեւ
չլինել, ժամացոյցին մեծ զսպումն
ենեւ վերայ պիտի քրպիք՝ տա՛ն

առե ինն ասարժու թխերը չափելու է Գործադիր իշխանութեան կեանքն ապահովելու պետք է Եթէ մեկ կամ երկու խորհրդարան սենեակը, իրաւասութիւններու շտապ տարբեր կը լինին, իր խաբէ՞քը ինչ ուժ պէտք է ունայ Գործադիր իշխանութեան գլխաւորը որպէս պի կայանայ միայնակ գլխաւոր երկրէն ընտրուած միակ մարդու Եւ ի՞նչ գէ՞մը կ'առանայ այդ մարդն եթէ Գործադիր ընդդ խնամու մը երկրին մէջ այն մեծ հովանաւ, այն մեծ հաստգին, որ երբեմն բովանդակ ազգանքէ իր ետեւէն կը ձգէ կը տանի իշխան անտը ձեռն (արդ երկուսն իրար առնը) պիտի ասը ի. Է. ի՞նչ պարտ թխն կրնայ ասոյ ինձ օղբ ինչն ստու գաղափարաց գէ՞մ մարանելու համար, վէ՞նն նշանակութիւն չունի եթէ աշխատութիւն չապր ինձ պէտք է գտածին չտի մամանակ աշատելու որ աստ գաղափարը մի Զեւանդու թխն ըստ ի, եթէ միակ մարդու պի պէ՞մ մարտելու համար զօրք միջոցներ աղ ու գէշ գործադիր իշխանութեան գլխաւոր, անշուշտ պիտի ընկրկիւ անոր տակը իշխանութիւններուդ մեծութեանը ինչն է

Ինչպէս ասանելով:
 Բայց երբոր ելիտ, Ժողով գրտ.
 Ետի ասեն լսեն կը վերադառնա
 Եկաւ է Զախ այս մեծ ինչկաները
 Բնակ է Եւ Եղա զորմ աղ իր իշխանու.
 Ինչան իրաւաւոր լինան կենսիկը:

Տեախք անա խողորդի՛ն բողոմեւոս
կու թեան մերայ ինչ օր կուգէին ըսել՝
գլխիմէ յօղորն ող լափն Այր, մեր
օրաբարն է՝ նմբայ վիճակին մէջ՝ բան
ձեզ լմէ՛ն բաժնան զպարտորը մեր
ժառնիկ ետեւ՝ շատ կտնուի չէ այս ու
րէն բոլարկույ ինչոյնքն քննութեանը
ձեռնարկելն լիմ է այդ քննութեանն
ետեւ ուզէք մասնաւոր խնդր մը
քննել, կը հասկնամ։ Բայց նախ ընդ-
հանօք քննութիւնը պէտք է. եւ խն-
արիտ ընէք. այնպիսի բան մի՛ որ ձեզ
տմեկույ համոզմունք գէ՞ծ լինի. ոչ
ինչ որ պարզօք է ձեզ՝ զայն կընէք
Սեղիէ շինդարտիւր ձեր անցեալն ու
բանուր. ձեր սրտին խաբ մնողած յո-
սերին հրամարիկ ուղ միտքն կը խնդ-
րաի ներքինն կողմէն խոզի մտած
մանից կննտ ժողովին հրամարմն
հետեւելու չէ. չեմ կարծեիր էրբոր ընտ-
րակոսն օրէնք մի լինելու պէտք է ոչ
այնուհետեւ. հրամարիկն այս հրամա-
րիւն է. ընտրական օրինոյ հետեւան-
քը ժողովին հրամարմնն է. ուրմնն ու
մեմեն վերջի պահեցէք զայն, կը հաս-
կնամ։ Վասն զի այն ժամանակ ձե-
պալածին մերայ կենալը պայմանն-
րան մէջ չէք։ Ընտրական օրէնքը ձեզ
կտալը կը լինի. բայց սոցէ պատ պէտ-
եղածը կողմուս արելը՝ ձեր հրամարտ-
մը պարտաւորուլ չէ։ Եվմէ կննտն ինչ
պէս մնակ խորհրդարանին մէջ՝ օրոհ
պանտրական տարր մի գտնել երկրորդ
խորհրդարանի մի համար, այն ժամա-
նակ կննտք չուտալ յո՞ւ ձեւմ մի պատ-

բառտեր Այս կէտը կը քննենք: Մէջը
լափաւորութիւններ ժողովնը ողջու-
կը լինել, բայց զերջուպէս ապաւային
համար ձեզ կաղմաւորելով՝ ձեր կը-
տաւը չէք շինել: Ելլ ձեր պարտքը կը
կատարելը:

Այս բնութանը տեսնելից բա-
ւական էր համարիմ այսօր : Եթէ այս
կէտերուն վերայ վիճարանէ Եսեւ
մեզ հետ խորհրդածութեան մտել
ուզէք : յառ դէհ կը լինիմք : Ոայց ե-
լծէ պարզ քաղաքայրակոն տնտի-
ցութիւն մի բուսական համարք : Նմ
կերտը ընդհակէ, եւ այն ամանակ
ամենից առ ժողովն եւ օր իւր : Ներկա-
յանալս կը պարտաւորինք :

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ի ռեպար 8 յուելի
Ի րազիրք կը ճա՛ռտտեն թէ Ռուսիոյ
արքայհեաց մեծ հարաջխոտ Շուխոմոֆ
հոմա՛շ՝ սր Բեղքսոյաբերէն Լոնտարս կըսծ
եւ Երեկ Լորս Առանկիկ հեռ տեսակցե-
ցաւ Ռուսիոյ հոյսեր կողմէն ազգայնե-
ան շնորհաւ ունէ՛ր հայաարար ազգայնութիւն
հեր Ներկայացնելու Անգղիոյ։

Հաթուխն հայտեր զԵրայ երէկ վերտա-
լաւ ժական երկրորդ պարագրաֆին ըն մ'ալ
կտաարեցաւ յաջորդ մէտմը :

Քաղաքի Զ. խումի.
Պատկերն քոյ Գաղղիականի պետականի
Պատկերն էրաժարականի վերայ աղագայնի
ժողովոյ ներկայացանի հարցումն ին պետ-
ականի խումն պետի պետի երկուշարմի
Գրք :

Յիշնան 8 յուելի:
Աղէնաբաւթ րադիբը բարարձաւիւ
սիւս սուտ կը հանէ Պայտի կոմսին 1 սուտ:
Բայի ղեւոյսանութեան հրաժարման հա-
յրատ կոչման պրոցը:

Լոնտրա Ս լուսնի
Պրոքսմի Իր դեղի Կարխարին 4 1/2
Բջուց:

Պետրոսյանի Գրառու.
Դարձրեմ խաղիկս իմանի զիմարտ-
մանսն քործողութեան հետեւանքն մե-
ռաւ:

Պատիւի ճշտելով
Պոքոնի տարածում է- ձախակողմեան
էկզրոնին մէջ պատուական մի կ'ապագոյի

ԱՅԻԷՆԵԱ ՈՂՈՆԷՂ
ԲՈՒՄԷՆԻԷՆ ԵՐԿՐԱՄԵՆԻԱՅ ԲԱԾԽԷՑ ԴԻՍՈ
Ո Պ ՆՈՐ 27.76

Աւարտ - զմեզ, Աւարտ	416,50
Գնեմք Աւարտ - իմեզ	—
Աւարտ - իմեզ	299,50

108.60
1. 10. 1916

1869 63 3/4
1874 — —
1877 60 3/4

11. 7. 1927 —
12. 7. 1927 — 14. 7. 1927

Summaries 17, 18, 19, 20 -
 7000 and 10000 5000

[illegible]

